

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 14. apríla 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Pracovníci mužského a ženského pohlavia — Rovnosť zaobchádzania v oblasti sociálneho zabezpečenia — Smernica 79/7/EHS — Článok 4 — Smernica 97/81/ES — Rámcová dohoda UNICE, CEEP a ETUC o práci na kratší pracovný čas — Výpočet dávok — Systém zahrnutia medzier v platení príspevkov — Pracovníci na kratší pracovný čas a pracovníci na plný pracovný úväzok“

Vo veci C-527/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Španielsko) z 10. septembra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 7. októbra 2013, ktorý súvisí s konaním:

Lourdes Cachaldora Fernández

proti

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, A. Ó Caoimh a J.-C. Bonichot, sudcovia A. Arabadžiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund a F. Biltgen (spravodajca),

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 29. septembra 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) a Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),
v zastúpení: A. Lozano Mostazo a I. Pastor Merino, abogados,
- španielska vláda, v zastúpení: L. Banciella Rodríguez-Miñón, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Lozano Palacios a D. Martin, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 9. októbra 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka na jednej strane výkladu článku 4 smernice Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením (Ú. v. ES L 6, 1979, s. 24; Mim. vyd. 05/001, s. 215) a na druhej strane doložky 5 bodu 1 písm. a) rámcovej dohody o práci na kratší pracovný čas uzavretej 6. júna 1997 (ďalej len „rámcová dohoda“), ktorá sa nachádza v prílohe smernice Rady 97/81/ES z 15. decembra 1997, týkajúcej sa rámcovej dohody o práci na kratší pracovný čas, ktorú uzavreli UNICE, CEEP a ETUC (Ú. v. ES L 14, 1998, s. 9; Mim. vyd. 05/003, s. 267), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 98/23/ES zo 7. apríla 1998 (Ú. v. ES L 131, s. 10; Mim. vyd. 05/003, s. 278).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Cachaldorou Fernándezovou na jednej strane a Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (Národný úrad sociálneho zabezpečenia, ďalej len „INSS“) a Tesorería General de la Seguridad Social (Všeobecná pokladňa sociálneho zabezpečenia) na druhej strane vo veci určenia základu pre výpočet úplného trvalého invalidného dôchodku.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 V súlade s článkom 2 smernice 79/7 sa táto smernica vzťahuje na pracujúce osoby – vrátane samostatne zárobkovo činných osôb, pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorých činnosť je prerušená z dôvodu choroby, úrazu alebo nedobrovoľnej nezamestnanosti, ako aj osoby hľadajúce zamestnanie – a na pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby, ktorí sú na dôchodku alebo v invalidite.
- 4 Podľa článku 3 ods. 1 uvedenej smernice sa táto smernica vzťahuje na zákonné systémy, ktoré poskytujú ochranu pred invaliditou.
- 5 Článok 4 ods. 1 tej istej smernice stanovuje:

„Zásadou rovnakého zaobchádzania sa rozumie, že neexistuje žiadna priama či nepriama diskriminácia z dôvodu pohlavia, najmä s odvolaním sa na manželský alebo rodinný stav, predovšetkým pokiaľ ide o:

- rozsah systémov a podmienky prístupu k nim,
- povinnosť platiť príspevky a výpočet výšky príspevkov,
- výpočet dávok vrátane ich zvýšenia s ohľadom na manžela/manželku a závislé osoby, a podmienky určujúce trvanie a zachovanie nároku na dávky.“

- 6 Tretí odsek preambuly rámcovej dohody znie takto:

„Táto dohoda sa vzťahuje na podmienky zamestnania pracovníkov na kratší pracovný čas, pričom uznáva, že rozhodnutia o záležitostiach týkajúcich sa štatutárneho sociálneho zabezpečenia, ostávajú na členských štátoch. V súvislosti so zásadou nediskriminácie zmluvné strany spísali na Európskej rade v Dubline v decembri 1996 vyhlásenie o zamestnaní, kde Rada, mimo iného, zdôraznila potrebu

lepšieho prispôsobenia systémov sociálneho zabezpečenia potrebám zamestnania – „vyvinúť systémy sociálnej ochrany, umožňujúce prispôsobenie sa novým formám práce a poskytovanie príslušnej ochrany ľuďom zúčastneným na tejto práci“. Zmluvné strany sa domnievajú, že táto vyhlásenie by sa malo uskutočniť.“

7 Podľa doložky 2 bodu 1 rámcovej dohody sa rámcová dohoda „uplatňuje na pracovníkov na kratší pracovný čas, ktorí majú pracovnú zmluvu alebo pracovnoprávny vzťah podľa definície v práve, kolektívnej zmluve alebo platnej praxe v každom členskom štáte“.

8 Doložka 4 bod 1 rámcovej dohody stanovuje:

„Pokiaľ ide o podmienky zamestnania, s pracovníkmi na kratší pracovný čas sa nebude zaobchádzať nevýhodnejším spôsobom ako s porovnateľnými pracovníkmi na plný úväzok len preto, že pracujú na kratší pracovný čas, pokiaľ nebude odlišné zaobchádzanie odôvodnené objektívnymi dôvodmi.“

9 Doložka 5 bod 1 písm. a) rámcovej dohody stanovuje:

„V súvislosti s doložkou 1 tejto dohody a zásadou nediskriminácie medzi pracovníkmi na kratší pracovný čas a plný úväzok:

a) členské štáty, po porade so sociálnymi partnermi, v súlade s vnútroštátnym právom alebo praxou, by mali identifikovať a analyzovať prekážky právnej alebo správnej povahy, ktoré môžu obmedzovať príležitosti na prácu na kratší pracovný čas, a podľa možnosti ich odstraňovať.“

Španielske právo

10 Článok 140 ods. 1 písm. a) všeobecného zákona o sociálnom zabezpečení (Ley General de la Seguridad Social), schváleného kráľovským legislatívnym dekrétom 1/1994 z 20. júna 1994 (BOE č. 154 z 29. júna 1994, s. 20658, ďalej len „LGSS“), vo svojom znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, stanovuje:

„Základ výpočtu trvalých invalidných dôchodkov v dôsledku choroby inej než choroby z povolania sa určí v súlade s týmito ustanoveniami:

a) použije sa kvocient vyplývajúci z rozdelenia príspevkových základov dotknutej osoby počas 96 mesiacov bezprostredne predchádzajúcich mesiacu, ktorý predchádzal vzniku rozhodujúcej udalosti, číslom 112.“

11 Odsek 1 tretie pravidlo písm. b) siedmeho doplnkového ustanovenia LGSS stanovuje, pokiaľ ide o základ výpočtu starobných a invalidných dôchodkov uplatniteľný na pracovníkov na kratší pracovný čas:

„Na účely výpočtu starobných dôchodkov a dôchodkov pre trvalú invaliditu z dôvodu chorôb iných než chorôb z povolania sa obdobia, počas ktorých neexistovala povinnosť platiť príspevky, započítajú s použitím minimálneho príspevkového základu spomedzi základov uplatniteľných na jednotlivé obdobia, ktorý zodpovedá počtu pracovných hodín dojednaných v rámci posledného pracovného úväzku.“

12 Článok 7 ods. 2 kráľovského dekrétu č. 1131/2002 o úprave sociálneho zabezpečenia pracovníkov na kratší pracovný čas a na čiastočnom dôchodku (Real Decreto 1131/2002 por el que se regula la Seguridad Social de los trabajadores contratados a tiempo parcial, así como la jubilación parcial)

z 31. októbra 2002 (BOE č. 284 z 27. novembra 2002, s. 41643, ďalej len „kráľovský dekrét č. 1131/2002“), ktorý vykonal ustanovenia odseku 1 tretieho pravidla písm. b) siedmeho doplnkového ustanovenia LGSS, stanovuje:

„Na účely výpočtu starobných dôchodkov a dôchodkov pre trvalú invaliditu z dôvodu chorôb iných než chorôb z povolania alebo z úrazov iných než pracovných sa obdobia, počas ktorých neexistovala povinnosť platiť príspevky, započítajú s použitím minimálneho príspevkového základu spomedzi základov uplatniteľných na jednotlivé obdobia, ktorý zodpovedá počtu naposledy dojednaných pracovných hodín k dátumu prerušenia alebo zániku povinnosti platiť príspevky.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Pani Cachaldora Fernándezová prispievala do španielskeho systému sociálneho zabezpečenia od 15. septembra 1971 do 25. apríla 2010, teda celkovo 5 523 dní, počas ktorých pracovala na plný úväzok, s výnimkou období od 1. septembra 1998 do 28. februára 1999, od 1. marca 1999 do 23. marca 2001, ako aj od 24. marca 2001 do 23. januára 2002, počas ktorých bola zamestnaná na kratší pracovný čas. Na druhej strane v období od 23. januára 2002 do 30. novembra 2005 neplatila žiadne príspevky.
- 14 Dňa 21. apríla 2010 požiadala pani Cachaldora Fernándezová INSS o priznanie invalidného dôchodku.
- 15 Rozhodnutím z 29. apríla 2010 jej bol priznaný dôchodok v rozsahu úplnej trvalej pracovnej neschopnosti pre obvyklé zamestnanie. Základná mesačná suma tohto dôchodku sa stanovila na 347,03 eura a uplatniteľná sadzba na 55 %. Pri výpočte tejto sumy sa zohľadnilo referenčné obdobie ôsmich rokov predchádzajúcich dátumu rozhodujúcej skutočnosti, teda obdobie od marca 2002 do februára 2010, pričom pre obdobie od marca 2002 do novembra 2005 sa použili minimálne príspevkové základy platné pre každý z týchto rokov, ktoré boli znížené o redukčný koeficient týkajúci sa zamestnania na kratší pracovný čas, ktorý viedol k zaplateniu posledných príspevkov pred marcom 2002.
- 16 Pani Cachaldora Fernándezová podala proti uvedenému rozhodnutiu sťažnosť a tvrdila, že na účely výpočtu jej dôchodku mala byť za obdobie od marca 2002 do novembra 2005 zohľadnená celá výška minimálnych príspevkových základov za každý z týchto rokov, a nie ich znížená výška, ktorá je výsledkom uplatnenia koeficientu týkajúceho sa práce na kratší pracovný čas. Na základe tohto spôsobu výpočtu by základná suma jej dôchodku – ktorú INSS nespochybnila – dosiahla výšku 763,76 eura.
- 17 Keďže INSS uvedenú sťažnosť zamietla, pretože navrhovaný spôsob výpočtu nebol v súlade s článkom 7 ods. 2 kráľovského dekrétu č. 1131/2002, pani Cachaldora Fernándezová podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Juzgado de lo Social n° 2 de Ourense. Rozsudkom z 13. októbra 2010 uvedený súd túto žalobu zamietol a potvrdil správne rozhodnutie INSS, odkazujúc na článok 7 ods. 2 kráľovského dekrétu č. 1131/2002 a na siedme doplnkové ustanovenie všeobecného LGSS.
- 18 Pani Cachaldora Fernándezová podala proti uvedenému rozsudku odvolanie na Tribunal Superior de Justicia de Galicia. Uvedený súd má pochybnosti o zlučiteľnosti španielskej právnej úpravy s právom Únie.
- 19 Vnútroštátny súd sa v prvom rade pýta, či vo veci samej neexistuje nepriama diskriminácia pracovníkov ženského pohlavia v zmysle smernice 79/7. Vnútroštátne ustanovenia dotknuté vo veci samej totiž v rozsahu, v akom sa týkajú prevažne pracovníkov ženského pohlavia, majú nepriaznivé účinky na väčší počet žien ako mužov, a nie je isté, že uvedené odôvodnenie, a to že „prekrytie medziobdobí [platenia príspevkov] pomerne k práci vykonávanej na kratší pracovný čas zodpovedá zásade logiky a vyváženosti ochrany poskytovanej sociálnym zabezpečením, podľa ktorej ochrana poskytovaná

uvedeným systémom nikdy nemôže presiahnuť skoršie prispievanie do systému pri dodržaní zásad príspevkovosti a proporcionality medzi zaplatenými príspevkami a poskytovanou ochranou“, je v súlade s požiadavkami práva Únie.

- 20 Kritérium proporcionality vo vzťahu k príspevkom dotknutého pracovníka by tak na jednej strane ukladalo povinnosť, aby sa redukčný koeficient týkajúci sa práce vykonávanej na kratší pracovný čas, uplatňovaný na minimálne príspevkové základy zohľadnené za obdobia prerušenia platenia príspevkov, vypočítaval na základe všetkých príspevkov odvodených daným pracovníkom v priebehu jeho kariéry. Vnútroštátne ustanovenia dotknuté vo veci samej však takýto spôsob výpočtu neupravujú, pretože ukladajú povinnosť uplatniť redukčný koeficient týkajúci sa práce vykonávanej na kratší pracovný čas zodpovedajúcej zmluve, ktorá predchádzala prerušeniu platenia príspevkov, čo by mohlo viesť, ako to preukazuje vec sama, k úplne neprimeraným výsledkom, ak práca vykonávaná na kratší pracovný čas predstavuje iba malú časť celej pracovnej kariéry dotknutého pracovníka.
- 21 Na druhej strane zrejme nemožno správne uplatniť kritérium proporcionality z hľadiska príspevkovosti v súvislosti s mechanizmom prekrytia medziobdobí neplatenia, keďže tento mechanizmus sa neriadi logikou príspevkovosti, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že medziobdobia neplatenia sú prekryté fixnými príspevkovými základmi, ktoré nezávisia od výšky skutočne odvodených príspevkov, ale usiluje sa napraviť problémy, ktoré vznikajú pri zohľadnení obdobia pre výpočet výpočtového základu, ktoré je vopred pevne stanovené. V predmetnej veci skutočnosť, že pani Cachaldora Fernándezová pracovala na kratší pracovný čas a radšej platila príspevky, ako keby mala zostať neaktívna a neplatiť príspevky, spôsobila tejto osobe ujmu, pretože jej invalidný dôchodok sa tým znížil.
- 22 Vnútroštátny súd sa v druhom rade domnieva, že vnútroštátne ustanovenia dotknuté vo veci samej môžu byť tiež v rozpore s rámcovou dohodou. Iste, invalidný dôchodok dotknutý vo veci samej nemožno považovať vzhľadom na kritériá stanovené Súdnym dvorom za mzdu a nepredstavuje tak podmienku zamestnania, na ktorú sa vzťahuje zásada zákazu diskriminácie pracovníkov na kratší pracovný čas, ktorá bola upravená v doložke 4 rámcovej dohody. Doložka 5 bod 1 písm. a) rámcovej dohody však ukladá členským štátom povinnosť identifikovať a preskúmať prekážky právnej alebo správnej povahy, ktoré môžu obmedzovať príležitosti na prácu na kratší pracovný čas, a podľa možnosti ich odstraňovať. V predmetnej veci sa možno domnievať, že podmienky, za ktorých sa pokrývajú medziobdobia neplatenia príspevkov podľa španielskych právnych predpisov, predstavujú „prekážku právnej povahy“ vo vzťahu k práci na kratší pracovný čas, keďže dochádza k poškodeniu pracovníkov, ktorí po tom, čo stratili zamestnanie na plný úväzok, prijímú zamestnanie na kratší pracovný čas, v porovnaní s inými pracovníkmi, ktorí toto zamestnanie neprijímú. Tento fakt v konečnom dôsledku predstavuje významné odradenie od prijatia práce na kratší pracovný čas.
- 23 Za týchto podmienok Tribunal Superior de Justicia de Galicia rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Je v rozpore s článkom 4 smernice 79/7 také vnútroštátne ustanovenie, akým je siedme doplnkové ustanovenie ods. 1 tretie pravidlo písm. b) [LGSS], ktoré sa týka prevažne žien a podľa ktorého sa na účely prekrytia medziobdobí neplatenia príspevkov, ktoré vznikli v referenčnom období invalidného dôchodku príspevkového typu a nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, zohľadnia platné minimálne príspevkové základy znížené o redukčný koeficient za toto zamestnanie, ktoré predchádzalo medziobdobiu neplatenia príspevkov, zatiaľ čo v prípade zamestnania na plný úväzok sa toto zníženie neuplatní?
 2. Je v rozpore s ustanovením doložky 5 bodom 1 písm. a) [rámcovej dohody] také vnútroštátne ustanovenie, akým je siedme doplnkové ustanovenie ods. 1 tretie pravidlo písm. b) španielskeho [LGSS], ktoré sa týka prevažne žien a podľa ktorého sa na účely prekrytia medziobdobí neplatenia príspevkov, ktoré vznikli v referenčnom období invalidného dôchodku príspevkového typu a nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, zohľadnia platné minimálne

príspevkové základy znížené o redukčný koeficient za toto zamestnanie, ktoré predchádzalo medziobdobiu neplatenia príspevkov, zatiaľ čo v prípade zamestnania na plný úväzok sa toto zníženie neuplatní?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 24 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4 smernice 79/7 vykladať v tom zmysle, že bráni, vzhľadom na okolnosti opísané vo vnútroštátnom rozhodnutí, vnútroštátnej právne úprave, ktorá stanovuje, že medziobdobia neplatenia príspevkov, ktoré sú zahrnuté v referenčnom období na účely invalidného dôchodku príspevkového typu a ktoré nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, sa zohľadnia do výšky platných minimálnych príspevkových základov znížených o redukčný koeficient za toto zamestnanie, zatiaľ čo v prípade, ak tieto medziobdobia nasledujú po zamestnaní na plný úväzok, sa toto zníženie neuplatní.
- 25 V tomto ohľade, hoci je nepochybné, že právo Únie nezasahuje do právomoci členských štátov organizovať svoje systémy sociálneho zabezpečenia a že pokiaľ chýba harmonizácia na úrovni Európskej únie, je na právnej úprave každého členského štátu, aby stanovila podmienky poskytovania dávok sociálneho zabezpečenia, stále platí, že pri výkone tejto právomoci musia členské štáty dodržiavať právo Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky *Watts*, C-372/04, EU:C:2006:325, bod 92 a citovanú judikatúru, ako aj *Somova*, C-103/13, EU:C:2014:2334, body 33 až 35 a citovanú judikatúru).
- 26 V dôsledku toho právo Únie v zásade nezasahuje do voľby španielskeho normotvorcu stanoviť ako základ výpočtu invalidného dôchodku dotknutého vo veci samej referenčné obdobie obmedzené na osem rokov a uplatniť redukčný koeficient, ak medziobdobia neplatenia príspevkov nasleduje bezprostredne po období práce na kratší pracovný čas. Vo veci samej však treba preskúmať, či je táto voľba v súlade so smernicou 79/7.
- 27 Na úvod treba konštatovať, že vnútroštátna právna úprava, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, nepredstavuje diskrimináciu priamo založenú na pohlaví, pretože sa uplatňuje bez rozdielu tak na zamestnancov, ako aj na zamestnankyne. Treba preto preskúmať, či predstavuje diskrimináciu nepriamo založenú na tomto kritériu.
- 28 Pokiaľ ide o otázku, či právna úprava, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, predstavuje, ako to naznačuje vnútroštátny súd, nepriamu diskrimináciu, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ide o nepriamu diskrimináciu, keď pri uplatnení vnútroštátneho opatrenia, a to aj napriek jeho neutrálnej formulácii, dochádza v skutočnosti k znevýhodneniu omnoho väčšieho počtu žien ako mužov (pozri najmä rozsudky *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, bod 56 a citovanú judikatúru, ako aj *Elbal Moreno*, C-385/11, EU:C:2012:746, bod 29).
- 29 V predmetnej veci treba uviesť, že posúdenie vnútroštátneho súdu spočíva na dvojacom predpoklade, podľa ktorého sa vnútroštátne ustanovenie dotknuté vo veci samej vzťahuje na skupinu pracovníkov na kratší pracovný čas, ktorá je v podstatnej väčšine tvorená ženskými pracovníkmi.
- 30 V tejto súvislosti treba uviesť, že, ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vnútroštátne ustanovenie dotknuté vo veci samej sa nemá uplatňovať na všetkých pracovníkov na kratší pracovný čas, ale výlučne na pracovníkov, u ktorých vzniklo medziobdobia neplatenia príspevkov v priebehu referenčného obdobia osem rokov pred vznikom rozhodujúcej udalosti, ak toto medziobdobia nasleduje po období práce na kratší pracovný čas. V dôsledku toho všeobecné štatistické údaje týkajúce sa skupiny pracovníkov na kratší pracovný čas vnímané vo svojom celku nie sú relevantné pre záver, že týmto ustanovením je dotknutý oveľa väčší počet žien ako mužov.

- 31 Ďalej treba spresniť, že aj keď sa zdá, že pracovníčka, akou je pani Cachaldora Fernándezová, je znevýhodnená, pretože počas obdobia bezprostredne predchádzajúceho medziobdobiu neplatenia jej príspevkov pracovala na kratší pracovný čas, nie je vylúčené, ako to uviedli INSS, španielska vláda a Európska komisia, že by niektorí pracovníci na kratší pracovný čas mohli byť na základe vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veci samej tiež zvýhodnení. Vo všetkých prípadoch, keď posledná pracovná zmluva, ktorá predchádzala pracovnej nečinnosti, je zmluvou na plný pracovný úväzok, ale dotknutí pracovníci pracovali po zvyšok referenčného obdobia, či dokonca po celú ich kariéru iba na kratší pracovný čas, budú totiž títo zamestnanci zvýhodnení, pretože dostanú vyšší dôchodok vzhľadom na skutočne odvedené príspevky.
- 32 Za týchto podmienok neumožňujú štatistické údaje, na ktorých vnútroštátny súd založil svoje posúdenie, dospieť k záveru, že sa skupina pracovníkov znevýhodnených vnútroštátnou právnou úpravou dotknutou vo veci samej skladá prevažne z pracovníkov na kratší pracovný čas, a najmä pracovníkov ženského pohlavia.
- 33 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy nemožno vnútroštátne ustanovenie dotknuté vo veci samej na základe okolností opísaných v rozhodnutí vnútroštátneho súdu považovať za znevýhodňujúce prevažne určitú kategóriu pracovníkov, v danom prípade pracovníkov na kratší pracovný čas a *a fortiori* ženy. Toto ustanovenie nemožno preto považovať za nepriamo diskriminačné opatrenie v zmysle článku 4 ods. 1 smernice 79/7.
- 34 Preto treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 4 ods. 1 smernice 79/7 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že medziobdobia neplatenia príspevkov, ktoré sú zahrnuté v referenčnom období na účely výpočtu invalidného dôchodku príspevkového typu a ktoré nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, sa zohľadnia do výšky platných minimálnych príspevkových základov znížených o redukčný koeficient za toto zamestnanie, zatiaľ čo v prípade, ak tieto medziobdobia nasledujú po zamestnaní na plný úväzok, sa toto zníženie neuplatní.

O druhej otázke

- 35 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má doložka 5 bod 1 písm. a) rámcovej dohody vykladať v tom zmysle, že do jej pôsobnosti patrí právna úprava členského štátu, ktorá stanovuje, že medziobdobia neplatenia príspevkov, ktoré sú zahrnuté v referenčnom období na účely invalidného dôchodku príspevkového typu a ktoré nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, sa zohľadnia do výšky platných minimálnych príspevkových základov znížených o redukčný koeficient za toto zamestnanie, zatiaľ čo v prípade, ak tieto medziobdobia nasledujú po zamestnaní na plný úväzok, sa toto zníženie neuplatní.
- 36 V tomto ohľade treba na jednej strane pripomenúť, že z preambuly rámcovej dohody vyplýva, že sa vzťahuje na „podmienky zamestnania pracovníkov na kratší pracovný čas, pričom uznáva, že rozhodnutie o záležitostiach týkajúcich sa štatutárneho sociálneho zabezpečenia, ostávajú na členských štátoch“.
- 37 Na druhej strane, ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, do pojmu „podmienky zamestnania“ v zmysle tejto rámcovej dohody patria aj dôchodky, ktoré závisia od pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, s výnimkou zákonných dôchodkových dávok sociálneho zabezpečenia, ktoré závisia skôr od sociálnych hľadísk ako od takéhoto pracovnoprávneho vzťahu (rozsudok Elbal Moreno, C-385/11, EU:C:2012:746, bod 21).

- 38 V predmetnej veci zo všetkých informácií, ktorými disponuje Súdny dvor, vyplýva, že dôchodok dotknutý vo veci samej je zákonným dôchodkom sociálneho zabezpečenia. Tento dôchodok preto nemožno, ako uviedol generálny advokát v bode 29 svojich návrhov, považovať za vytvárajúci podmienku zamestnania v zmysle doložky 4 ods. 1 rámcovej dohody, a teda nepatrí do jej pôsobnosti.
- 39 Okrem toho výklad pojmu „prekážky právnej povahy“, obsiahnutého v doložke 5 bode 1 písm. a) rámcovej dohody, podľa ktorého by členské štáty boli nútené prijať mimo oblasť podmienok zamestnania opatrenia súvisiace s dôchodkom, aký je dotknutý vo veci samej, by viedol k uloženiu povinností členským štátom v oblasti všeobecnej sociálnej politiky týkajúcich sa opatrení, ktoré nepatria do pôsobnosti tejto rámcovej dohody.
- 40 Okrem toho, ako sa uviedlo v bodoch 30 a 31 tohto rozsudku, vnútroštátne ustanovenie dotknuté vo veci samej sa netýka všetkých pracovníkov na kratší pracovný čas, ale iba pracovníkov, u ktorých došlo k medziobdobiu neplatenia príspevkov bezprostredne po období zamestnania na kratší pracovný čas. Toto ustanovenie navyše zvýhodňuje pracovníkov, ktorí boli bezprostredne pred medziobdobím neplatenia príspevkov zamestnaní na plný úväzok, hoci počas podstatného obdobia svojej pracovnej kariéry boli zamestnaní na kratší pracovný čas. Vzhľadom na náhodnú povahu vplyvu tohto ustanovenia na pracovníkov na kratší pracovný čas nemožno to isté ustanovenie považovať za takú právnu prekážku, ktorá by mohla obmedzovať možnosti práce na kratší pracovný čas.
- 41 Na druhú otázku preto treba odpovedať tak, že rámcová dohoda sa má vykladať v tom zmysle, že do jej pôsobnosti nepatrí právna úprava členského štátu, ktorá stanovuje, že medziobdobia neplatenia príspevkov, ktoré sú zahrnuté v referenčnom období na účely invalidného dôchodku príspevkového typu a ktoré nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, sa zohľadnia do výšky platných minimálnych príspevkových základov znížených o redukčný koeficient za toto zamestnanie, zatiaľ čo v prípade, ak tieto medziobdobia nasledujú po zamestnaní na plný úväzok, sa toto zníženie neuplatní.

O trovách

- 42 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Článok 4 ods. 1 smernice Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právne úprave, ktorá stanovuje, že medziobdobia neplatenia príspevkov, ktoré sú zahrnuté v referenčnom období na účely výpočtu invalidného dôchodku príspevkového typu a ktoré nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, sa zohľadnia do výšky platných minimálnych príspevkových základov znížených o redukčný koeficient za toto zamestnanie, zatiaľ čo v prípade, ak tieto medziobdobia nasledujú po zamestnaní na plný úväzok, sa toto zníženie neuplatní.
2. Rámcová dohoda o práci na kratší pracovný čas, uzavretá 6. júna 1997, ktorá sa nachádza v prílohe smernice Rady 97/81/ES z 15. decembra 1997 týkajúcej sa rámcovej dohody o práci na kratší pracovný čas, ktorú uzavreli UNICE, CEEP a ETUC, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 98/23/ES zo 7. apríla 1998, sa má vykladať v tom zmysle, že do jej pôsobnosti nepatrí právna úprava členského štátu, ktorá stanovuje, že medziobdobia neplatenia príspevkov, ktoré sú zahrnuté v referenčnom období na účely invalidného

dôchodku príspevkového typu a ktoré nasledovali po období zamestnania na kratší pracovný čas, sa zohľadnia do výšky platných minimálnych príspevkových základov znížených o redukčný koeficient za toto zamestnanie, zatiaľ čo v prípade, ak tieto medziobdobia nasledujú po zamestnaní na plný úväzok, sa toto zníženie neuplatní.

Podpisy